

אתגרי המדיניות המקרו- כלכלית בטווח הקצר והארוך

הכנס השנתי של מכון אהרן למדיניות כלכלית

ד"ר קרנית פלוג, נגידת בנק ישראל

4.5.2017

❖ בטווח הקצר

❖ סחר עולמי מתון

❖ מדיניות מוניטרית אולטרה מרחיבה

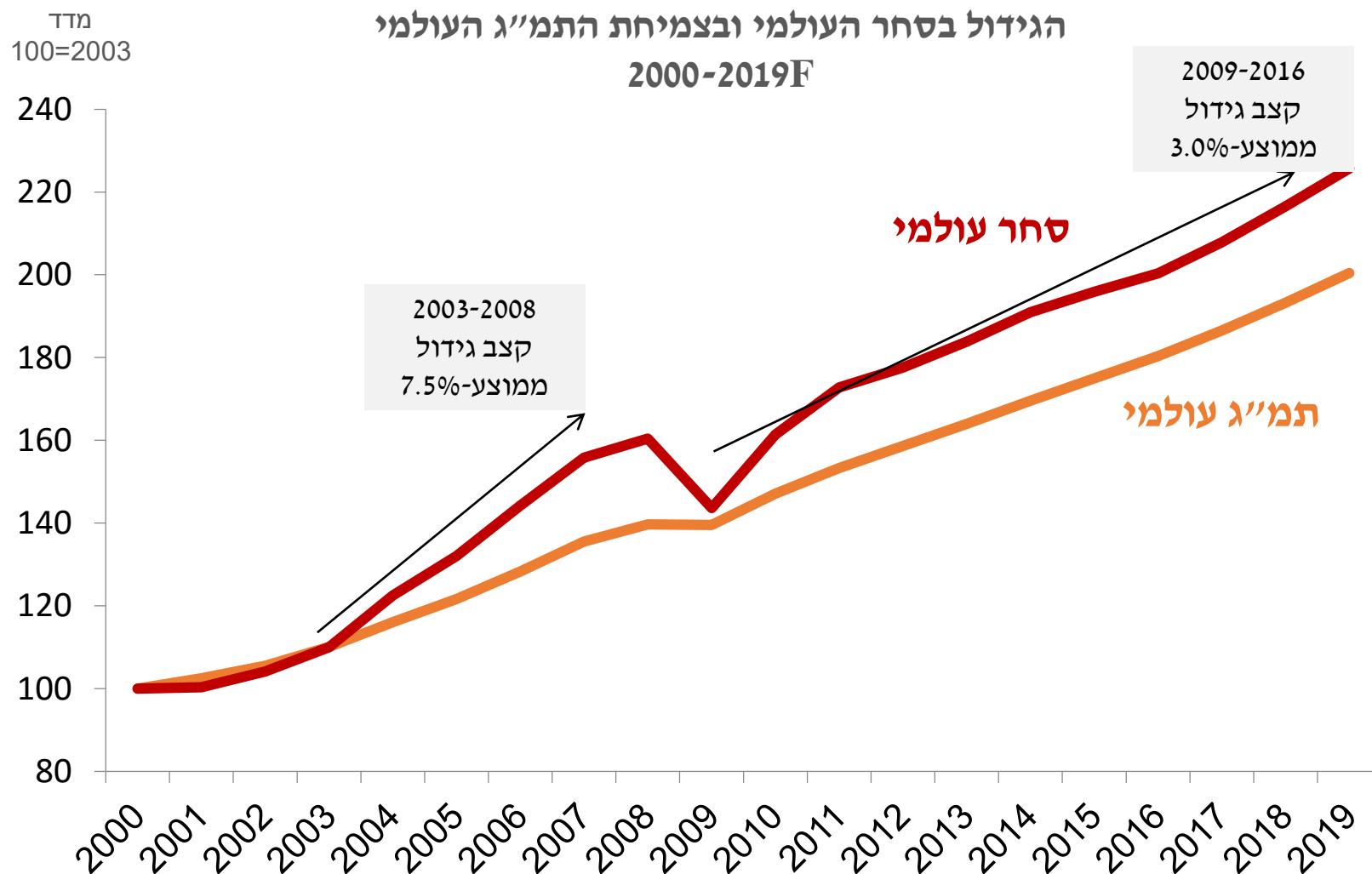
❖ בטווח הארוך

צפי לצמיחה גלובלית ולסחר עולמי מתונים מבעבר

• סאמרס – Secular Stagnation

• רוגוף – Debt Supercycle

הסחר העולמי צפוי לצמוח באופן מתון יותר בשנים הקרובות בהשוואה למגמה לפני המשבר

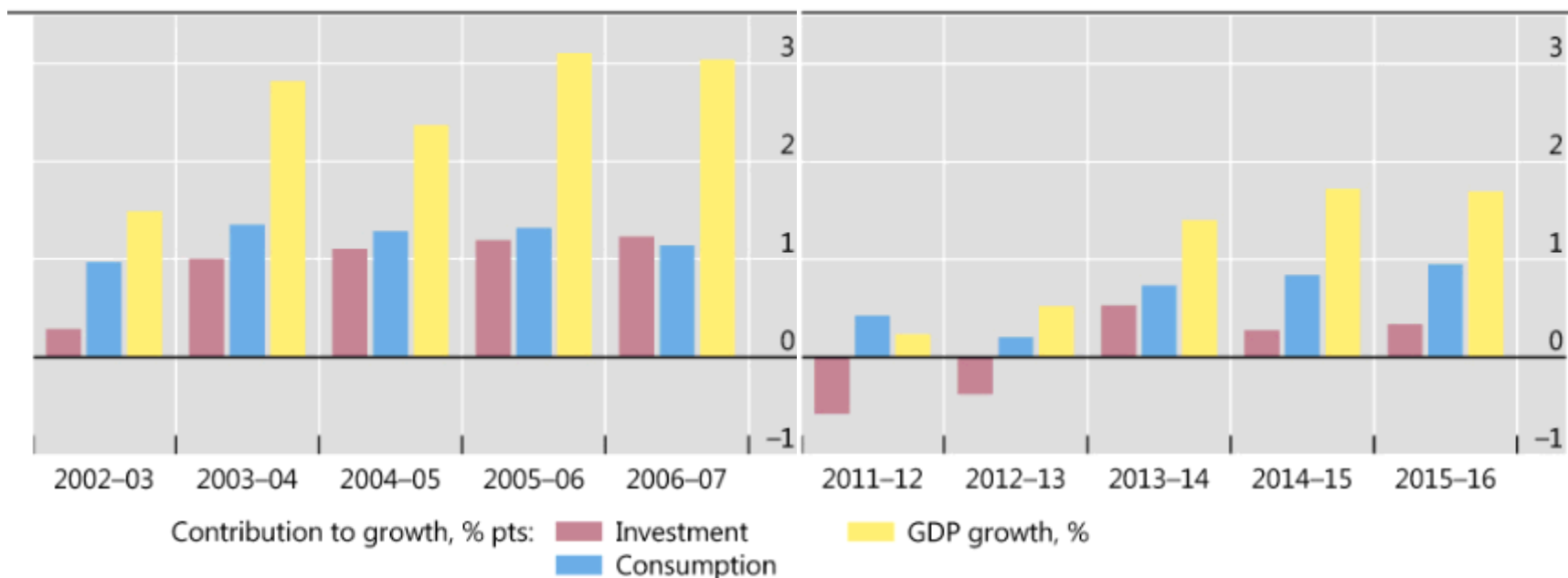
לפי קרן המטבע, כ-75% מהאטה בקצב צמיחת הסחר העולמי נובע מירידה ברמת ההשקעות

Consumption has provided the main contribution to growth recently

Advanced economies;¹ growth and contribution to growth

Graph 1

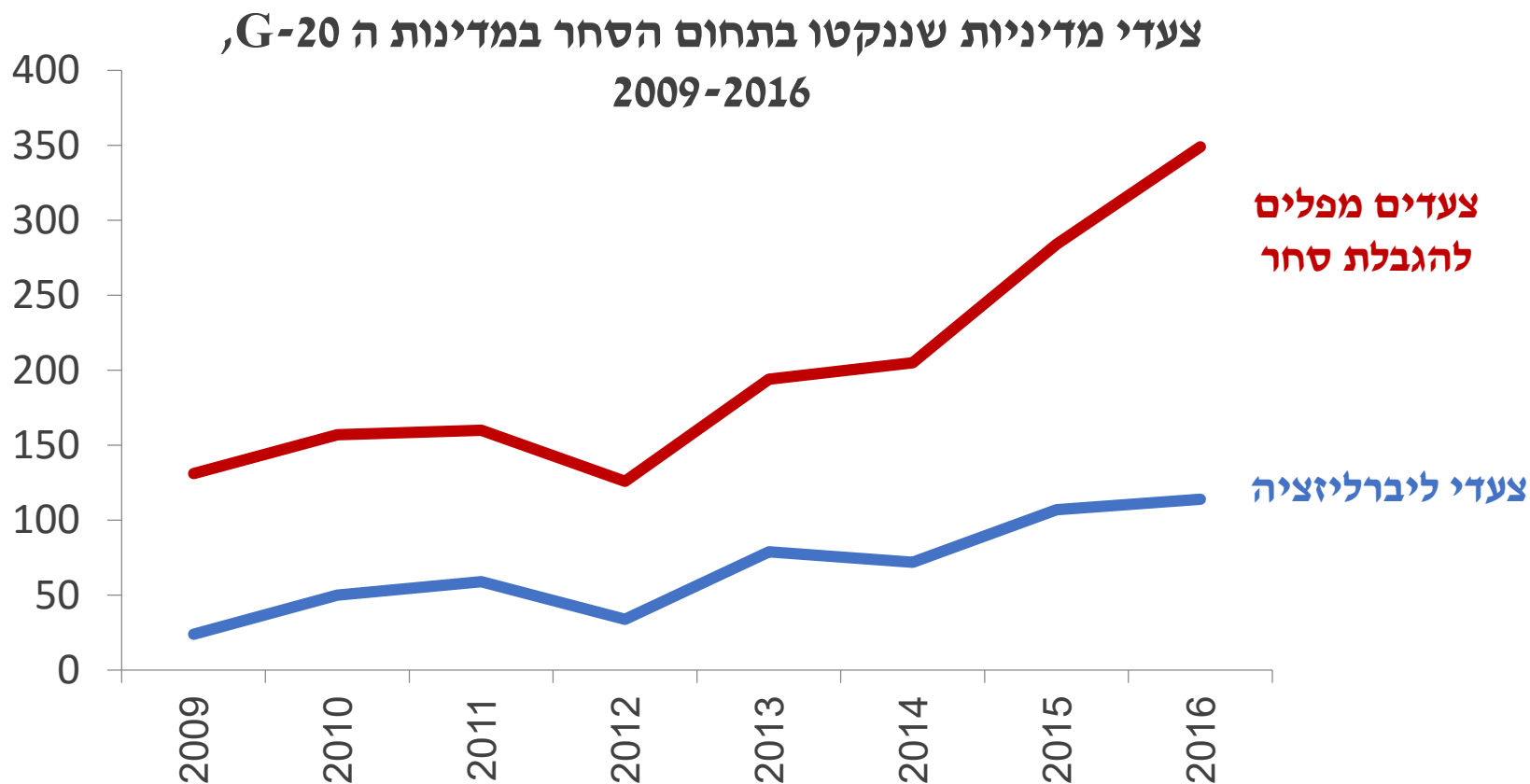

¹ Simple average across AT, AU, BE, CA, CH, DE, DK, ES, FI, FR, GR, IT, JP, NL, NZ, PT, SE and US.

Sources: OECD, *Economic Outlook*; authors' calculations.

ממוצע פשוט לאוסטרליה, אוסטריה, בלגיה, קנדה, שווייץ, גרמניה, דנמרק, ספרד, פינלנד, צרפת, יוון, איטליה, יפן, הולנד, ניו זילנד, פורטוגל, שבדיה, ארה"ב

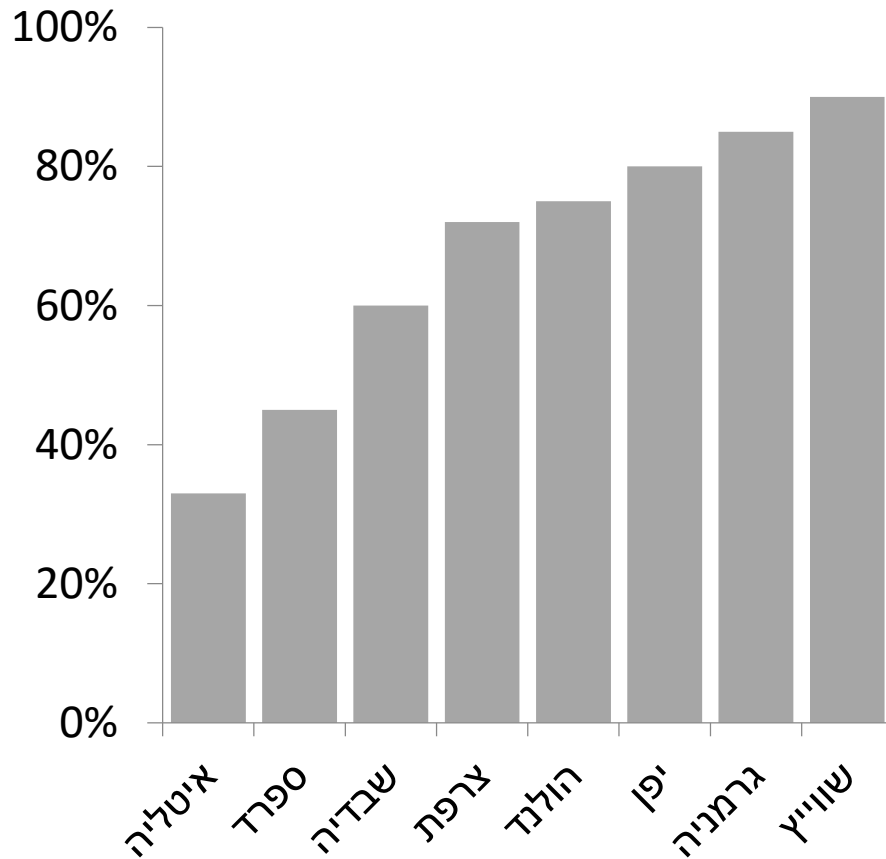
ישנם סימנים לכך שהפרוטקציוניזם במגמת עלייה

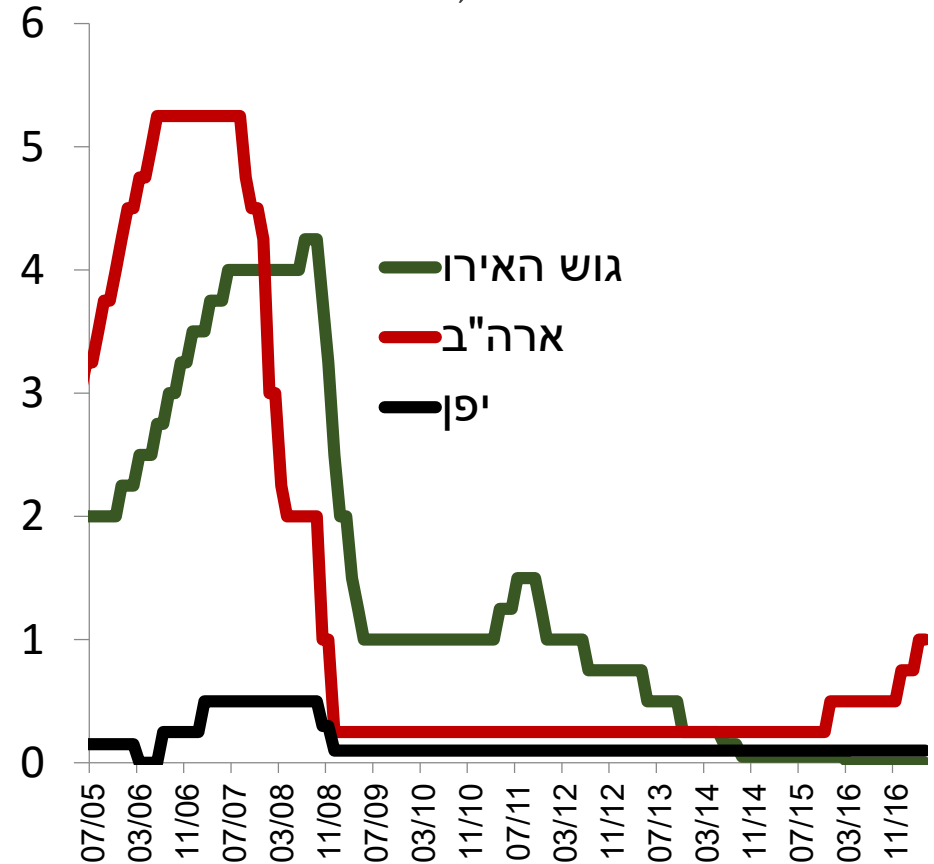
"מדינות שונות נסוגות ממגמת הגלובליזציה ומגדילות את מידת ההגנה על התוצרת המקומית בטענה שהסחר אמנם הרחיב את הצמיחה אך גם את הפערים", (דו"ח בנק ישראל 2016)

מדיניות מרחיבה מאוד וריביות שליליות בעולם

שיעור החוב הממשלתי הנסחר בתשואה שלילית
אחוז מסה"כ החוב של כל מדינה

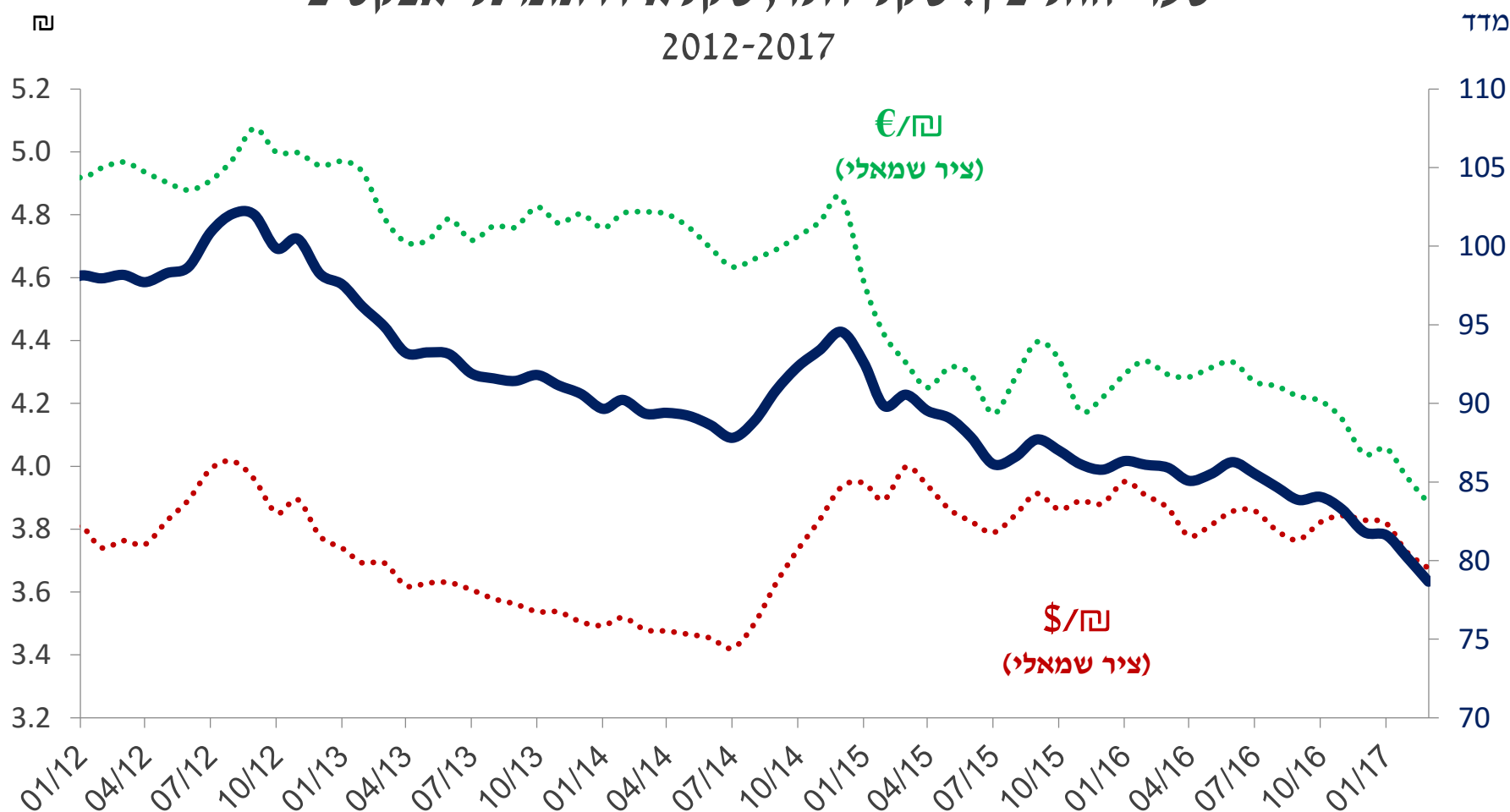

מדיניות מוניטרית אולטרה מרחיבה בעולם
ריבית הפד וה-ECB, 2005-2017

הייסוף בשער החליפין האפקטיבי תרם לאינפלציה הנמוכה

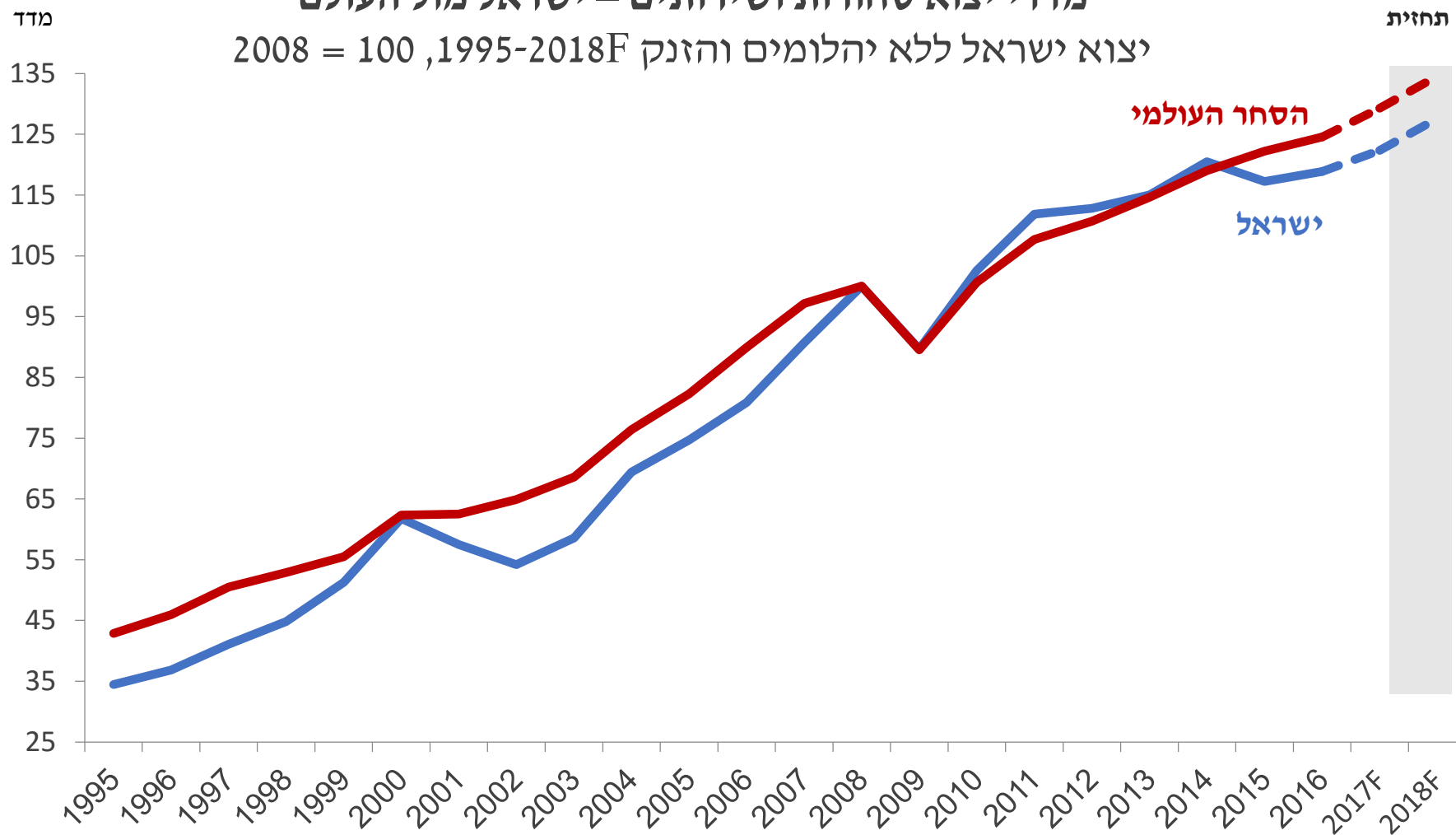
שערי החליפין: שקל-דולר, שקל אירו ונומינלי אפקטיבי
2012-2017

ביצועי חסר של היצוא הישראלי בשנתיים האחרונות

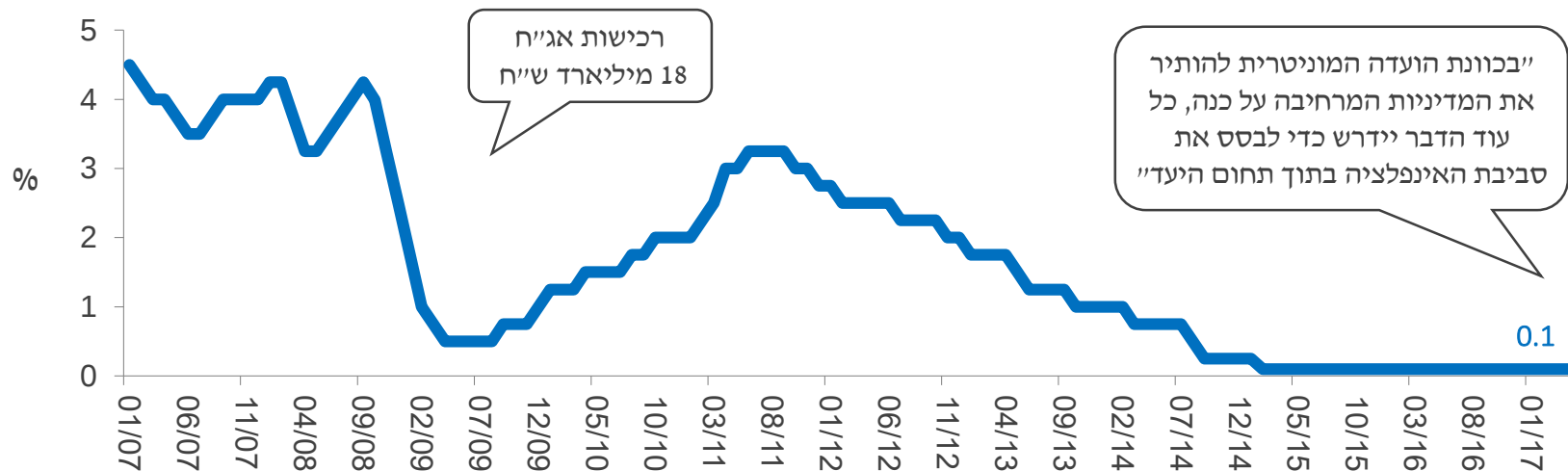
מדדי יצוא סחורות ושירותים – ישראל מול העולם

יצוא ישראל ללא יהלומים והזנק 1995-2018F, 2008 = 100

כלי המדיניות המוניטרית של בנק ישראל

2007-2017

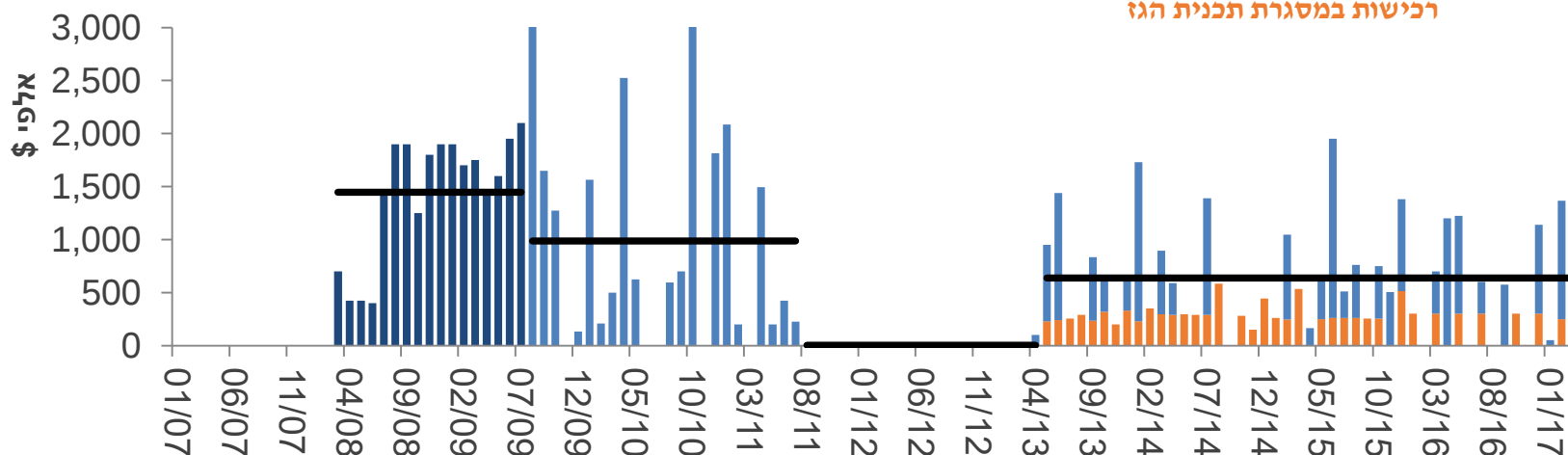
ריבית בנק
ישראל

צבירת מלאי יתרות

התערבות

+ התערבות

רכישות במסגרת תכנית הגז

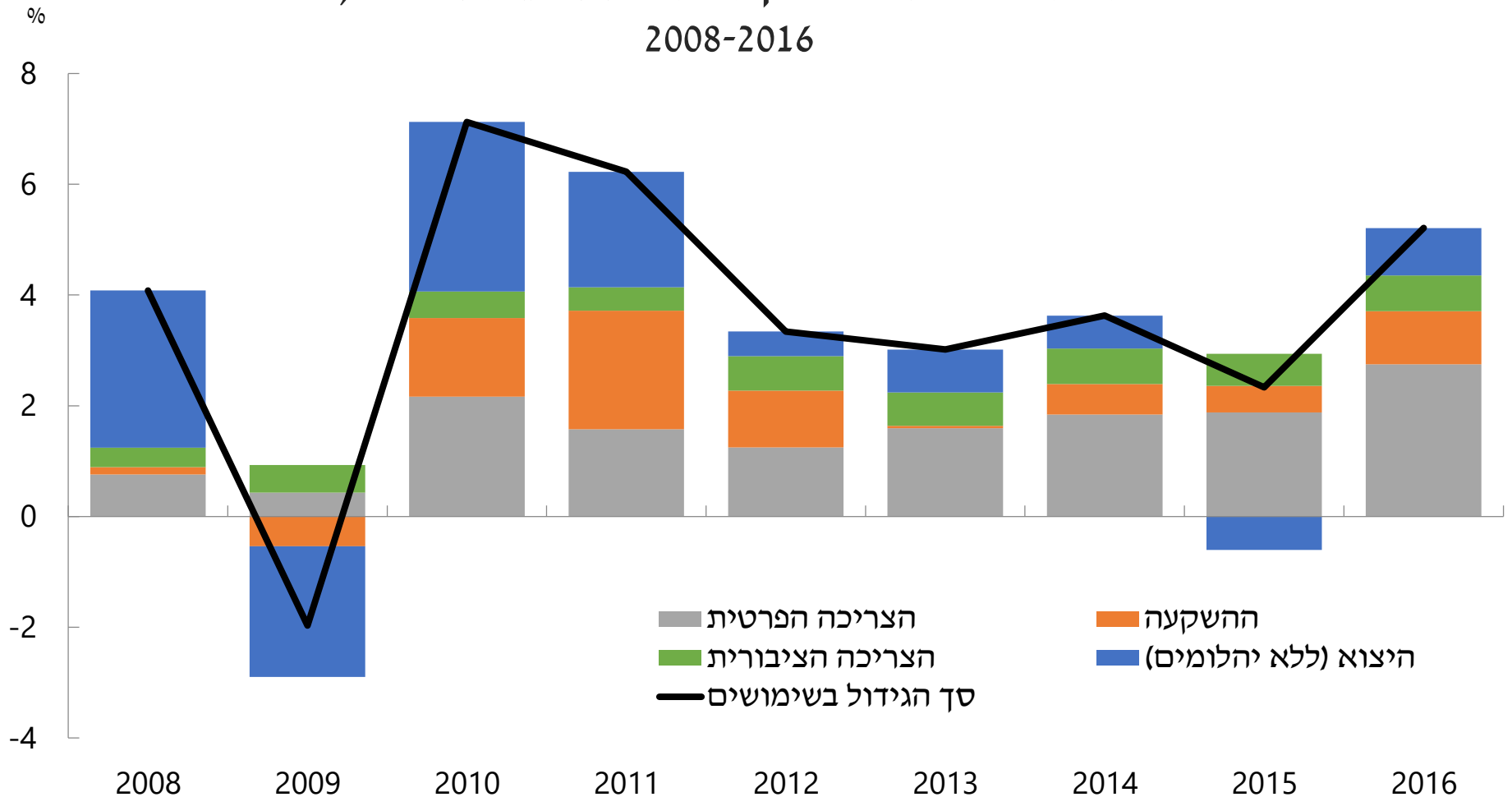

התערבות
בשער
החליפין

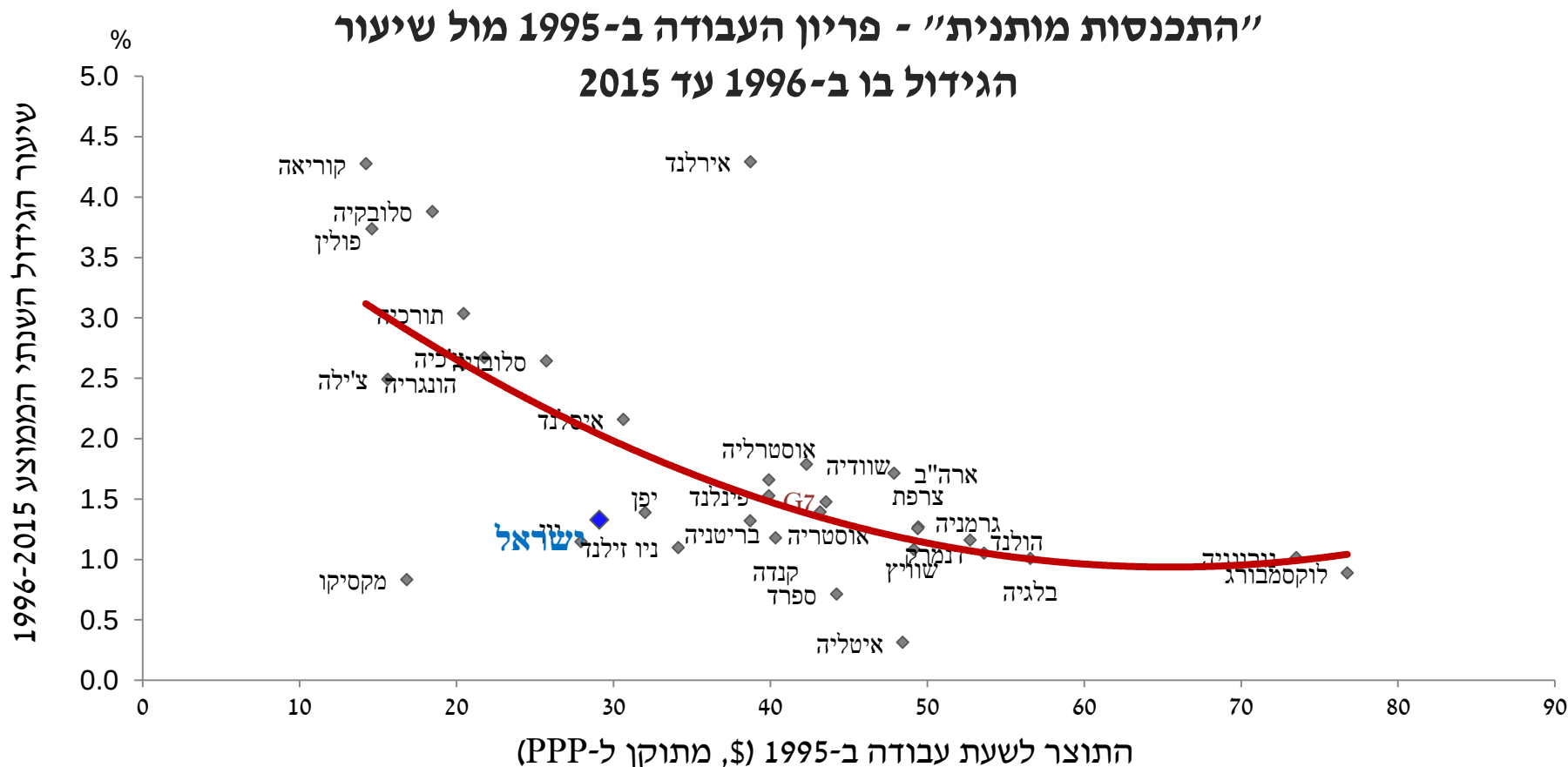
הצריכה הפרטית מובילה את צמיחת התוצר

הגידול בשימושים: סך הגידול ותרומת הרכיבים,
2008-2016

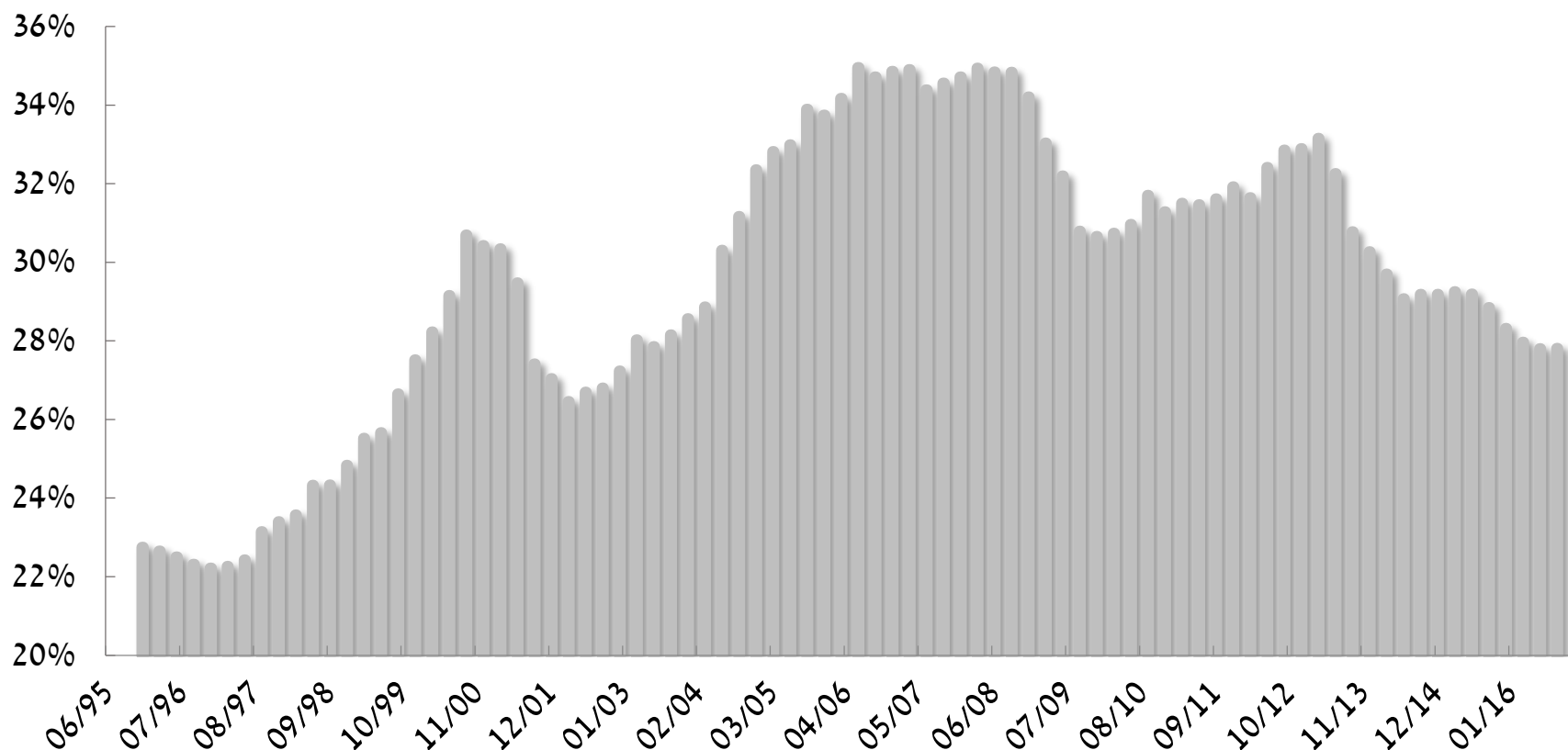
פריון העבודה בישראל אינו מתכנס לרמת הפריון במדינות המפותחות

פריון העבודה נמוך במיוחד בענפים המקומיים. לעומת זאת, בענפים המייצאים הפריון בישראל גבוה מהממוצע ב-OECD

שחיקה מתמשכת במשקל היצוא בתוצר

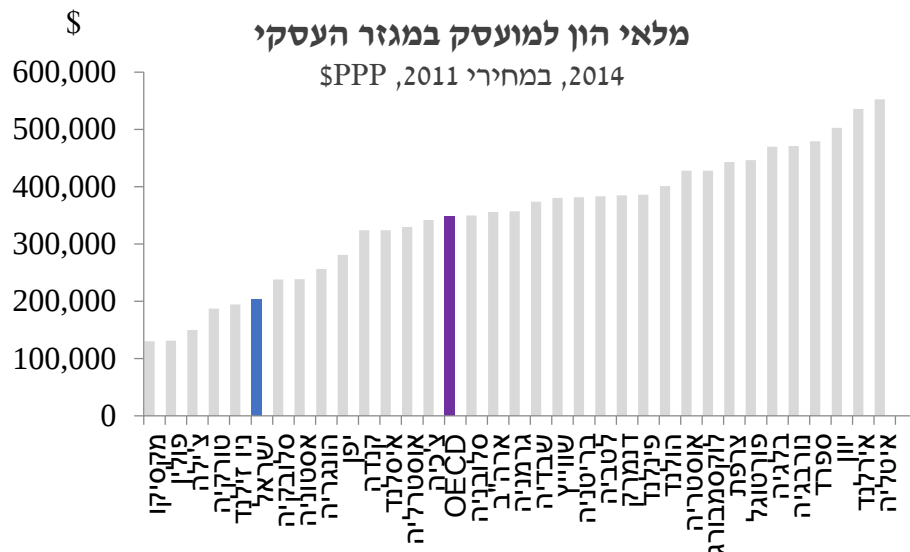
משקל יצוא הסחורות והשירותים בתוצר
1995-2016

הפערים בפריזון נובעים מגורמים שונים כמו רגולציה, הון אנושי ומלאי ההון

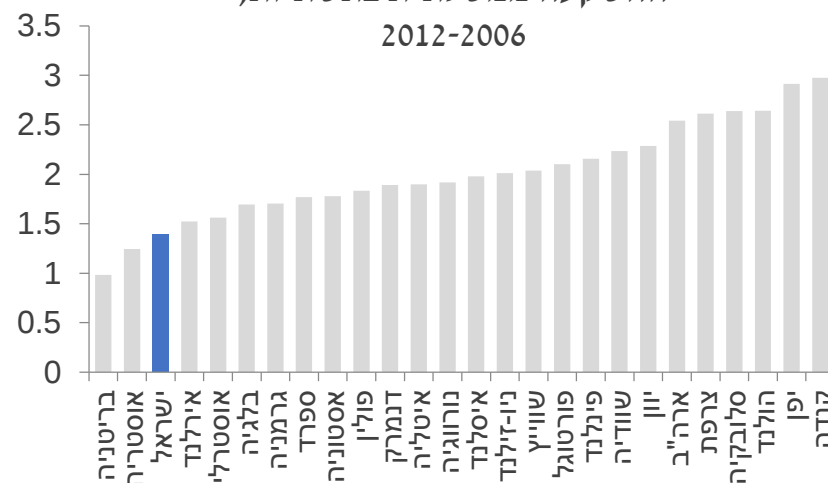
מלאי הון למועסק במגזר העסקי

\$ PPP, 2011, במחירי 2014

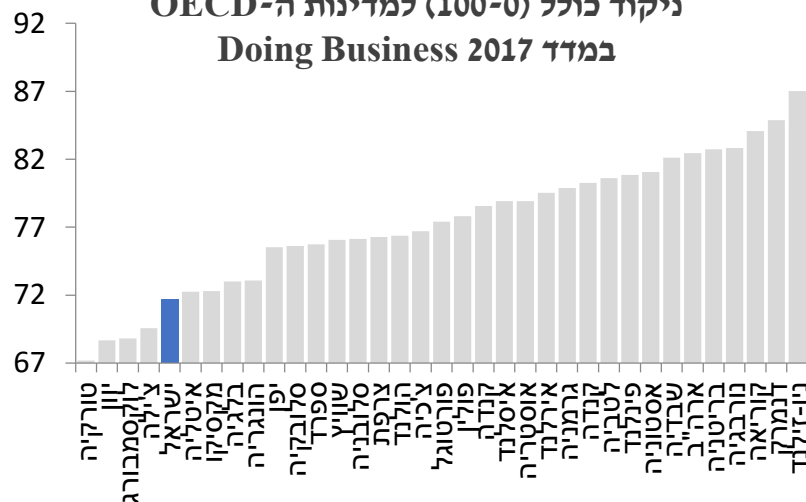
ההשקעה ממשלתית בתשתיות, 2012-2006

2012-2006

ניקוד כולל (0-100) למדינות ה-OECD

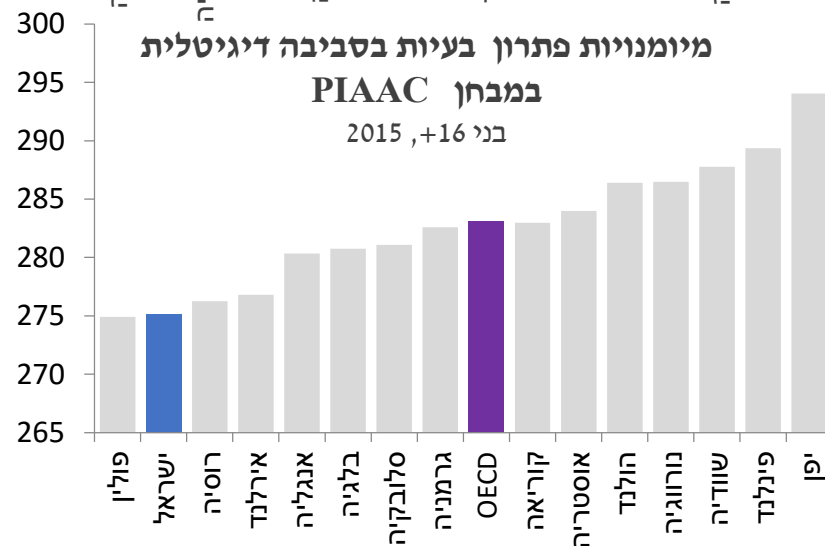
במדד Doing Business 2017

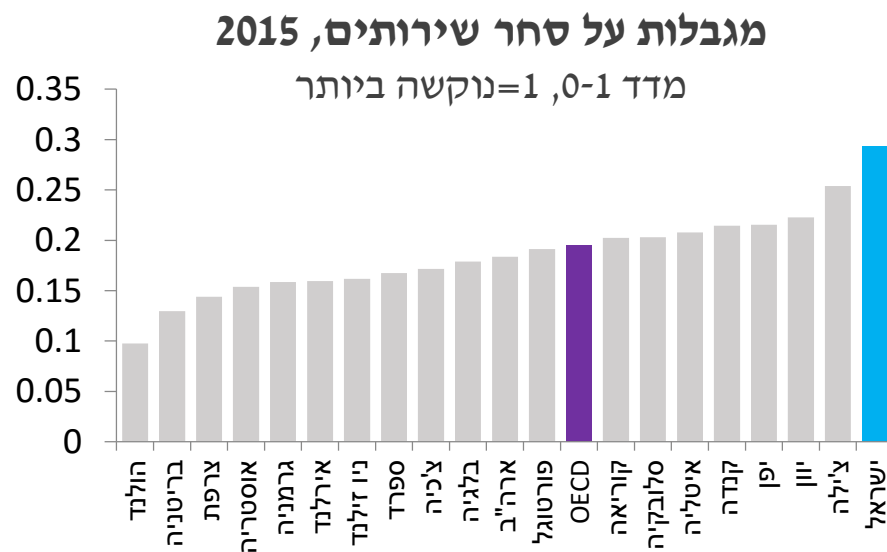
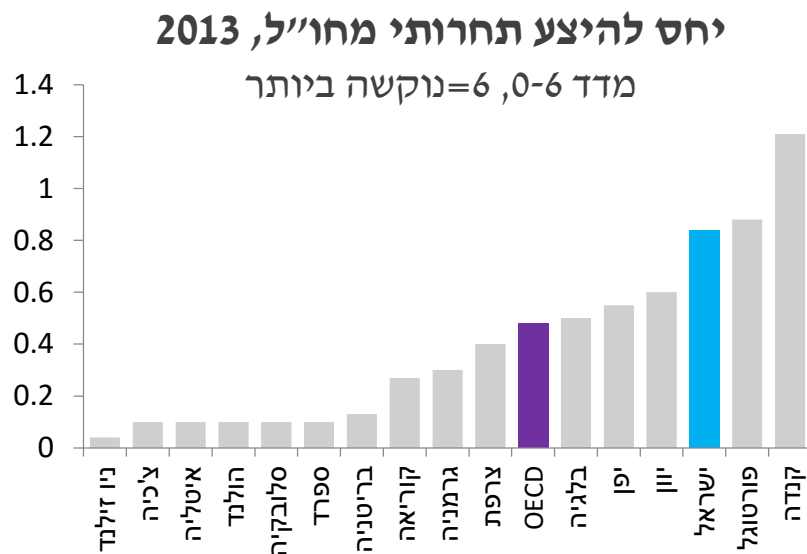
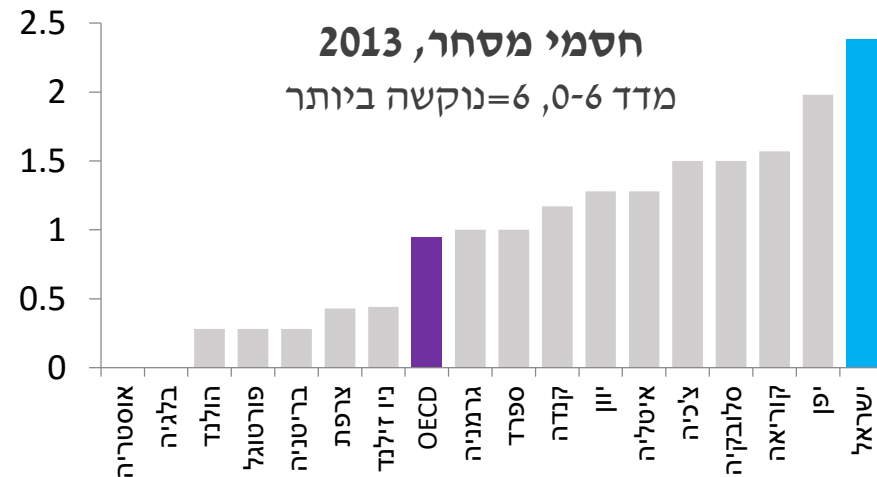
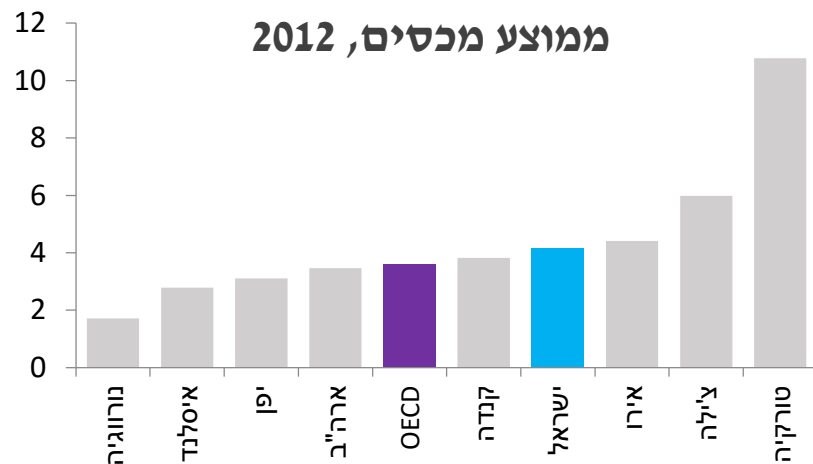
מיומנויות פתרון בעיות בסביבה דיגיטלית

במבחן PIAAC

בני 16+, 2015

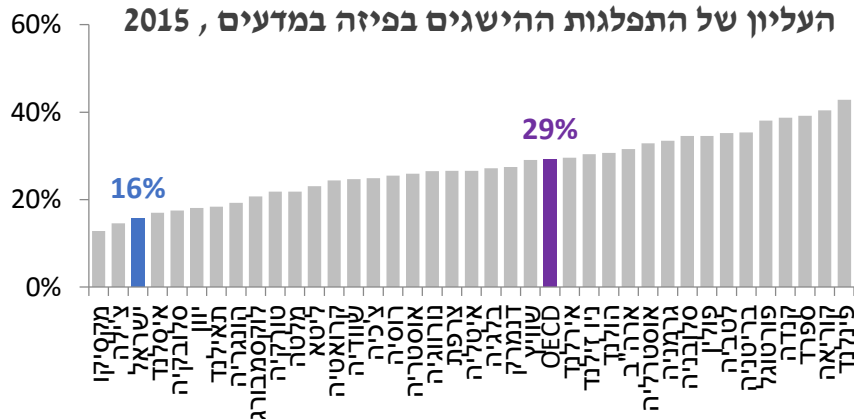

ישראל בולטת לרעה במדדים בינלאומיים בפתחות לסחר בינלאומי

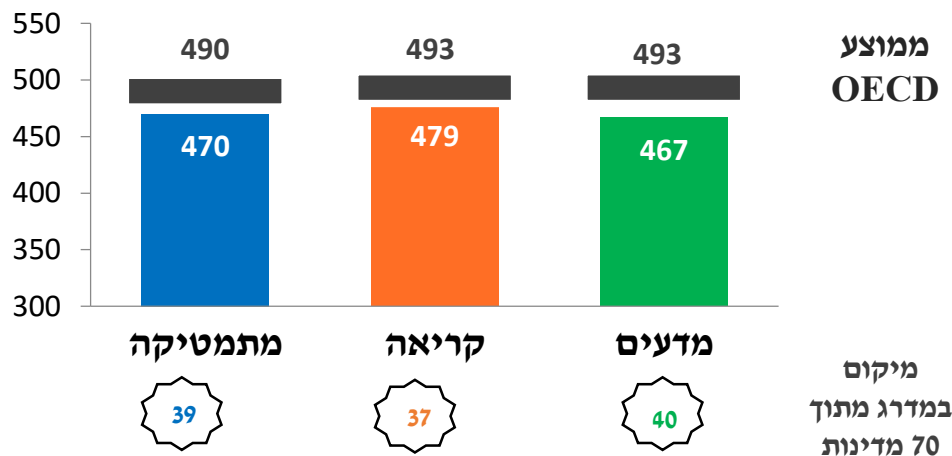

אינדיקטורים לפערים ולאיכות החינוך

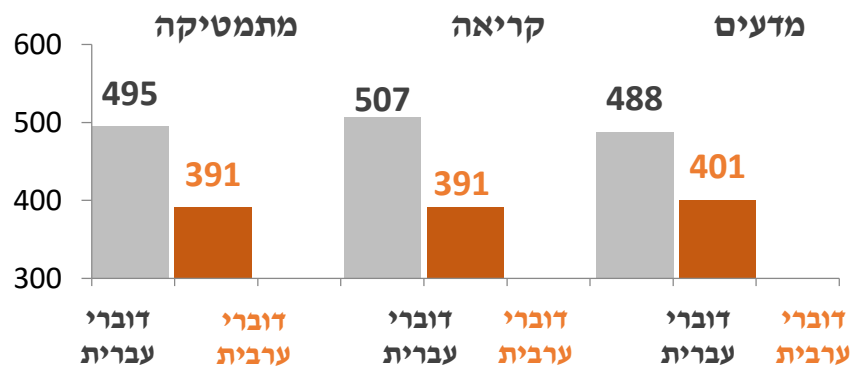
שיעור התלמידים מהרבע התחתון של התפלגות התנאים הסוציו-אקונומיים שמשיגים ציונים מהרבע העליון של התפלגות ההישגים בפיהה במדעים, 2015

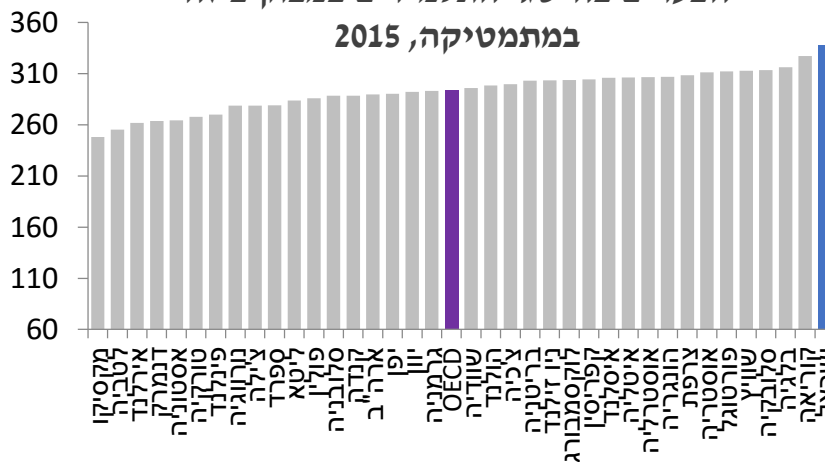
הישגי ישראל באוריינות קריאה, מתמטיקה ומדעים בפיהה, 2015

הישגי תלמידים דוברי עברית וערבית בפיהה, 2015

הפערים בהישגי התלמידים במבחן פיהה במתמטיקה, 2015

האסטרטגיה לטווח הארוך צריכה לכלול:

✓ שיפור ההון האנושי ומיומנויות העובדים

לפי תחזית ה-OECD, תרומת הגידול בהון האנושי לצמיחת התוצר לנפש בישראל בשנים הקרובות צפויה להיות אפסית

✓ שיפור סביבת הפעילות העסקית והסרת חסמים המעכבים תחרות מהעולם

לפי ה-OECD, מעבר לסביבה עסקית רגולטיבית ידידותית הדומה לממוצע במדינות הארגון צפויה לתרום בין 0.5 ל-0.75 נק' אחוז לצמיחה השנתית בישראל

✓ השקעה בתשתיות ובהון פיזי

לפי קרן המטבע, עלייה של כאחוז תוצר בהשקעה בתשתית צפויה להעלות את רמת התוצר ב-1.5% לאחר ארבע שנים

יש לנצל את מצבו הטוב של המשק הישראלי כדי להידרש לטיפול באתגרי הטווח הארוך

תודה